



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmmae Virtvtvm, Ac Vitiorvm , Tomus ...

Guilelmus <Peraldu>

Lvgdvni, 1585

Svmmae Virtvtvm Generalis Distinctio, cum summaria ordinatáque
declaratione rerum in eadem comprehensarum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-46132](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-46132)



S V M M A E V I R T V T V M
G E N E R A L I S D I S T I N C T I O,
 cum summaria ordinatâque decla-
 ratione rerum in eadem com-
 prehensarum.



PRIMVS iste Tomus, eò quòd de Virtutibus tractaturus est, **S V M M A V I R T V T V M** vocatur: & secatur in quinque partes principales. Prima est de Virtute in communi. Secunda, de tribus virtutibus Theologicis. Tertia, de quatuor virtutibus cardinalibus. Quarta, de donis. Quinta de beatitudinibus.

Prima pars principalis de virtute in communi, habet xii. capitula.

- Capitulum primum, quòd expediat virtutem commendari.
- Capitulum secundum, de notificatione virtutis.
- Capitulum tertium, de descriptionibus virtutis.
- Capitulum quartum, de triplici virtutis commendatione.
- Cap. 5. q. virtus sit optimū præsentis vitæ, & bonitas aliarū rerū.
- Capitulum sextum, quòd virtus sit propiè bonum nostrum, possessio libera & sufficiens.
- Capitulum septimum, quòd virtus sit magnæ iucunditatis.
- Cap. 8. q. status virtutū assimilatur paradiso terrestri & cælesti.
- Cap. 9. de præexcellētia gaudij virtutis, respectu gaudij vniuersali.
- Capitulum decimum, de his quæ faciunt ad gaudium virtutis.
- Capitulum vndecimum, de commendatione virtutis, facta comparatione ad futura bona.
- Cap. 12. de commendatione virtutis ex autoritate Saluatoris.
- Cap. 13. de commendatione virtutis à multiplici suo effectu.

Secunda pars principalis diuiditur in quatuor Tractatus.

- ¶ Tractatus primus, est de tribus virtutibus Theologicis in communi. Secundus, de Fide. Tertius, de Spe. Quartus de charitate.
- ¶ Tractatus primus, vnicum cōtinens capitulum, est de numero

& ordine Theologicarum virtutum.

¶ Tractatus secundus, de Fide, xxx. habet capitula.

Capitulum primum, est de ordine dicendorum in isto tractatu.
Et de necessitate Fidei.

Capitulum secundum, de descriptionibus Fidei.

Capitulum tertium, quod vna sit vera Fides. Et quod illa sit
Christiana, multis argumentis ostenditur.

Capitulum quartum, de commendatione Fidei.

Capitulum quintum, de articulis Fidei.

Cap. sextum, de erroribus qui catholica Fidei aduersantur. Et
primo de errore illorum qui negant Deum esse.

Cap. septimum, de errore idololatriæ. In quo primo ostenditur
quid sit idololatria. Secundò, tangitur de causis eius. Tertio,
de speciebus. Quarto, error idololatriæ destruitur.

Cap. octauum, de principali errore Manichæorum, in quo au-
thoritates & rationes quibus ipsi inniuntur primò eis sub-
trahuntur, deinde ponuntur authoritates & rationes quibus
error ille directè destruitur.

Cap. nonum, de aliis erroribus Manichæorū, quorū aliqui enu-
merantur. Et de primo errore qui est in distinctione ciborum.

Cap. 10. de errore illo qui ponit veterem legem datam esse à
principio tenebrarum, & malam.

Cap. 11. de errore illorum qui dānant patres Veteris Testamēti.

Cap. duodecimum, de errore illo qui ponit animas non de nouo
creati, qui diuersificatur in quatuor oppositos errores.

Cap. de errore illo qui ponit animas esse angelos apostatas.

Capitulum decimumquartum, de errore illo qui ponit duas ani-
mas esse in corporibus humanis.

Cap. 15. de errore illo qui ponit omnes animas simul fuisse creatas.

Capitulum decimumsextum, de errore illo qui ponit animas de
semine traduci sicut & corpora.

Capitulum decimumseptimum, de errore illo qui ponit Chri-
stum non habuisse veram humanam naturam.

Cap. 18. de errore illo qui condēnat Ioannem Baptistam: in quo
tanguntur xv. quæ pertinent ad commendationem Ioannis.

Cap. decimumnonum, de erroribus negantibus pluralitatem,
vel æqualitatem diuinarum personarum.

Ca. 20. de erroribus pertinentibus ad Dei misericordiā & iustitiā.
Et primo de errore illorū qui filij Dei incarnationem negāt.

Cap. 21. de errore illorum qui dicunt animam perire cum cor-
pore, in quo immortalitas animæ probatur.

Cap.

Cap. 12. de errore illorum qui negāt corporū resurrectionem.

Capitulum vigesimum tertium, de errore illorum qui dicunt vnumquemque in fide, vel lege sua posse saluari.

Cap. 24. de errore illorum qui negant aternitatem pœne future.

Cap. 25. de errore ponentis animas in charitate migrantes, nulla pœna purgatoria puniri: qui error tres habet sibi errores annexos. Et primò de errore illorum qui dicunt nullum peccatum esse veniale.

Capitulum vigesimum sextum, de secundo errore illorū scilicet, qui dicunt, q̄ quando dimittitur culpa, dimittat et tota pœna.

Capitulum vigesimum septimum, de tertio errore illorum qui dicunt, quòd suffragia ecclesiæ non prosint mortuis.

Capitulum vigesimum octauum, de causis errorū, quæ sunt octo.

Cap. vigesimum nonū de diuersitatibus fidei, quæ enumerantur.

Cap. 30. de quibusdam quæ faciunt fidem commendabilem.

¶ Tractatus tertius, de Spe, sex habet capitula.

Capitulum primum, est de ordine dicendorum in isto tractatu. Et de descriptionibus spei.

Capitulum secundum, est de commendatione spei.

Capitulum tertium, de his quibus spes adiunatur. Et distinguitur in quatuor species meditationum seu considerationum.

Prima est directè in Deum. Secunda, circa ea quæ pro Deo agimus vel sustinemus. Tertia, circa Dei beneficia generalia vel specialia, corporalia vel spiritualia. Quarta, circa sanctorum merita, quæ subdividitur in quatuor alias species. Prima est circa mediatorem Dei & hominum Iesum Christum. Secunda, circa mediatricem, scilicet beatam Virginem: ubi etiam habetur multum de ipsius misericordia. Tertia, circa angelos. Quarta, circa sanctos.

Cap. 4. de his quæ spei aduersantur, scilicet de desperatione & confidentia in creaturam. Et de quatuor causis desperationis.

Cap. 5. de rebus sperandis: & de descriptione beatitudinis. De duodecim etiam quibus cognosci potest magnitudo futuræ gloriæ. Et de duodecim fructibus ligni vitæ. Et multiplici materia futuri gaudij. Et de differentia futuri gaudij ad præsens. Et de duodecim cognitionibus intellectis per duodecim stellas quæ sunt in corona sponsæ.

Capitulum sextum, de diuersitatibus spei: quæ spes detestabilis est ex quatuor, & commendabilis ex tribus.

¶ Tractatus quartus, de Charitate, xvij. habet capitula.

Capitulum primum, de ordine dicendorum in hoc tractatu. Et

de descriptionibus Charitatis.

Cap. 2. de his quæ pertinent ad commendationem charitatis.

Capitulum tertium, de ordine dicendorum de amore Dei. Et primò de his quæ incitant ad amandum Deum.

Cap. 4. de his quæ valere possunt ad hoc vt aliq̄s ametur à Deo.

Capitulum quintum, de modo amandi Deum.

Capitulum sextum, de diuersis speciebus diuini amoris.

Capitulum septimum, de signis diuini amoris.

Capitulum octauum, de ordine dicendorum de amore proximi. Et primò de his quæ incitant ad amandum proximum.

Capitulum nonum, de his quæ incitant proximum, vt amet nos.

Capitulum decimum, de modo amandi proximum.

Capitulum vndecimum, de ordine dicendorum, de diuersis speciebus amoris proximi. Et primò de amore parentum.

Capitulum duodecimum, de amore inter virum & vxorem, & de sexdecim quæ ad hunc amorem hominem inducant.

Capitulum decimumtertium, de amore bonorum.

Capitulum decimumquartum, de dilectione inimicorum: & de octo quæ ad hunc amorem hominem inducant.

Capitulum decimumquintum, de vera amicitia: & de quatuor quæ sunt attendenda in eligendo aliquem in amicum, & de duodecim pertinentibus ad veram amicitiam.

Capitulum decimumsextum, de quadruplici ordine charitatis.

Capitulum decimumseptimū, de his quæ aduersantur charitati.

Capitulum decimumoctauum, de diuersis gradibus charitatis.

Tertia pars principalis diuiditur in sex Tractatus.

¶ Tractatus primus, est de quatuor virtutibus cardinalibus in communi. Secundus, de Prudentia. Tertius, de Temperantia, Quartus, de Fortitudine. Quintus, de Iustitia. Sextus, de Diuisione virtutum secundum Macrobiū.

¶ Tractatus primus, de quatuor virtutibus cardinalibus in communi, duo habet capitula.

Capitulum primum, quare istæ quatuor virtutes dicantur cardinales.

Capitulum secundum, de numero prædictarum virtutum.

¶ Tractatus secundus, de Prudentia, sex habet capitula.

Capitulum primum, de ordine dicendorum in hoc tractatu. Et de diuersis modis quibus sumitur hoc nomen Prudentia.

Cap. secundum, de Prudentiæ descriptione, & quomodo prudentia virtus sit, cum videatur esse scientia.

Capitulum tertium, de diuersis actibus seu officiis prudentiæ, & de duo

de duodecim stultitiis quibus imprudentes in bello spiritali succumbunt.

Capitulum quartum, de commendatione prudentiæ.

Cap. quintum, de speciebus prudentiæ. In quo primo triplex eius diuisio ponitur. Secundo, agitur de memoria, & obliuione. Tercio de providentiâ. Quarto, tangitur quædam diuisio prudentiæ, secundum Senecam, & distinguitur quadruplex ordinatio. Quinto diuiditur prudentia in providentiâ, circumspectiõem, cautionem & docilitatẽ, & agitur de illis. Et de docilitate dupliciter. Primo prout ad eã pertinet docere: & tanguntur duodecim quæ faciunt ad hoc vt aliquis debito modo doceat, & tria quæ doctor debet attendere in sua doctrina. Secundo agitur de docilitate prout ad eã pertinet addiscere: & tanguntur septem quæ valent ad hoc vt aliquis bene addiscat.

Capitulum 6. de his quæ Prudentiæ aduersantur: & de duodecim stultitiis eorum qui peccant.

¶ Tractatus tertius de Temperantiâ tredecim habet capitula.

Capitulum primum, de ordine cardinalium virtutum adiuicem, & ordine dicendorum in hoc tractatu.

Cap. 2. de diuersis acceptionibus huius nominis Temperantiâ.

Capitulum tertium, de descriptionibus Temperantiæ.

Capitulum quartum, de commendatione eiusdem.

Cap. 5. de partibus Temperantiæ, secundum Tullium: & de prima eius parte, scilicet continentia: vbi tanguntur duodecim, quæ nobis dissuadent inordinatum amorem voluptatum, & duodecim damna quæ nobis faciunt voluptates.

Capitulum sextum, de descriptione Clementiæ: & quod principi maxime sit necessaria: & quod duodecim sunt quæ possunt incitare principes ad Clementiam.

Capitulum septimum, de Modestia.

Cap. 8. de partibus Temperantiæ, prout ipsa est virtus regens animam circa delectationes sensuum, & ordine dicendorum de eis.

Cap. 9. de Sobrietate: vbi nomen Sobrietatis primo distinguitur: secundo sobrietas commendatur: tertio de officiis eius tangitur.

Capitulum decimum, de diuisione temperantiæ, quæ attenditur circa delectationes secundum tactum: & de illa parte temperantiæ, quæ pertinet ad membra generationi deputata, potest vocari continentia, quæ describitur, commendatur & diuiditur.

Cap. 11. de continentiâ virginali: vbi primo nomen virginitalis distinguitur. Secundo describitur. Tertio commendatur. Quarto tanguntur quatuor quæ timeda sunt virginibus. Quinto agitur

de triplici aureola, scilicet p. adicatorum, virgū & martyrum. Et tanguntur quinque cause, propter quas multum competit officio prædicationis abrenuntiatio priorum.

Capitulum 12. de Castitate: & primò de continentia viduali.

Capitulum decimumtercium, de castitate ministrorū Ecclesiæ, vbi octo tanguntur cause quare castitas multū eis cōpetat.

Capitulum decimumquartum, de cōtinentia coniugali: vbi primò destruitur error illorum qui damnant matrimonium.

Capitulum decimumquintum, de commendatione matrimonij.

Capitulum 16. de modo contrahendi matrimonium.

Cap. 17. quod opus carnale sit illicitum, & quod licitū: vbi quædam tanguntur quæ faciunt ad hoc, vt opus carnale fiat sine culpa & meritorie. Et quædam quæ requirunt inseparabilitatem matrimonij.

Capitulum decimumoctauum, de temperantia delectationum secundum visum, auditum, & olfactum.

¶ Tractatus quartus, de Fortitudine, diuiditur in decem partes.

In prima agitur de ordine dicendorū in hoc tractatu, & de distinctione nominis Fortitudinis. In secunda, de descriptionibus eiusdem. In tertia, de commendatione fortitudinis. In quarta, de his quæ iuuāt Fortitudinē. In quinta, diuisiones Fortitudinis ponuntur, & numerus specierū ostēditur. Et de prima specie, scilicet securitate agitur, vbi multa solatia cōtra timorē mortis & alia terribilia tanguntur: vbi etiā tangitur de timore inordinato, & de securitate cōmendabili & reprehensibili. In sexta agitur de Patientia, quæ subdiuiditur in sex capitula.

Cap. 1. de ordine dicendorum, de patientia, & de descriptionibus patientiæ: & de merito eius ac distinctione nominis.

Capitulum secundum, de commendatione patientiæ.

Capitulum tertium, de his quæ iuuant patientiam: vbi agitur de tribulatione, & de multiplici eius vtilitate.

Cap. 4. de diuisione patientiæ in patientiam diuinæ correctionis, humanæ persecutionis, & dæmoniacæ impugnationis.

Capitulum quintum, de tentationibus demonū: vbi primò ostēditur qd demones impugnent homines. Secundò vtilitas tērationum. Tertio tangitur de variis modis tērandi quos habet tentator. Quarto, de modo repugnandi, quem debet habere qui tentatur: & de octo adiutoris eius qui tentatur.

Capitulum sextum, de aliis diuisionibus patientiæ.

¶ In septima parte agitur de Constantia: vbi tanguntur sex quæ pertinet ad Constantiam, & alia sex quæ vidētur facere ad instabili

stabilitatem. In octava parte agitur de perseverantia, quæ & describitur & commendatur. In nona parte agitur de Magnanimitate. In decima parte agitur de Fidia & Magnificentiâ: vbi vtraque describitur, & officia Magnificentiæ tam in pace, quàm in bello ostenduntur.

¶ Tractatus quintus, de Iustitia, diuiditur in 16. partes. In prima agitur de ordine dicendorum in hoc tractatu: & nomen Iustitiæ distinguitur. In secunda parte de descriptionibus Iustitiæ. In tertia parte, de commendatione Iustitiæ. In quarta parte agitur de diuisionibus Iustitiæ. In quinta parte agitur de Patria, & religione, prout Tullius religionem sumit: & de vtriusque descriptione: de Patriæ commendatione & diuisione: de partibus eius, ac quadruplici officio religionis. In sexta parte agitur de Dulia, quæ subdividitur in tria capitula.

Capitulum primum, de ordine dicendorum de Dulia, & nominis duliæ distinctione ac descriptione.

Capitulum secundum, de speciebus duliæ.

Capitulum tertium, de errore illorum qui dicunt Ecclesiam idolatrare circa sanctos & imagines sanctorum.

¶ In septima parte agitur de Oratione: quæ etiam subdividitur in 10. capitula.

Capitulum primum de ordine dicendorum de Oratione, & de diuersis acceptionibus huius nominis Oratio.

Capitulum secundum, de descriptionibus Orationis.

Capitulum tertium, de commendatione eiusdem.

Capitulum quartum, de præparatione orationis.

Capitulum quintum, de impedimentis ipsius.

Capitulum sextum, quando fit orandum.

Capitulum septimum, vbi fit orandum.

Capitulum octauum, quomodo fit orandum.

Capitulum nonum, quid in oratione sit petendum.

Capitulum decimum, de speciebus orationis.

¶ In octava parte agitur de laude Dei vbi etiã tangitur necessaria intendendi laudi diuinæ. In nona parte agitur de gratiarum actione Deo exhibenda: vbi de octo quæ possunt hominem incitare ad gratiarum actionem: & de beneficiis, pro quibus homo debet regratiari Deo. In decima parte agitur de Obedientia, quæ subdividitur in septem capitula.

Ca. 1. de ordine dicendorum de Obedientiâ & descriptionibus eiusdem.

Capitulum secundum, de commendatione obedientiæ.

Capitulum tertium, de his quæ possunt iuuare obedientiam.

- Capitulum quartum, de gradibus obedientiæ.
- Capitulum quintum, de partibus obedientiæ.
- Capitulum sextum, de his quæ aduersantur obedientiæ, & de duodecim malis quæ propria voluntas homini facit.
- Capitulum septimum, de errore illorum qui dicunt, soli Deo obedendum esse, & non homini.
- ¶ In undecima parte agitur de Disciplina, quæ etiam subdiuiditur in septem capitula.
- Capitulum primum, de ordine dicendorum de disciplina, & diuersis acceptionibus huius nominis Disciplina.
- Cap. 2. de his quæ possunt incitare ad correctionem faciendam.
- Capitulum tertium, de impedimentis correctionis.
- Capitulum quartum, de modo faciendi correctionem.
- Capitulum quintum, de his quæ possunt incitare ad libenter recipiendam correctionem vel disciplinam.
- Capitulum sextum, de partibus disciplinæ: & primò de Ieiunio, & eius commendatione. Secundò de speciebus eius. Tertiò de his quæ debent ipsum comitari.
- Cap. 7. de erroribus circa disciplinam: & primò de errore illorum qui dicunt nullum esse excommunicandum. Secundò, de errore illorum qui dicunt maleficos non esse puniendos pœna tēporali.
- ¶ In duodecima parte, agitur de Æquitate & Pietate; prout Tullius & Macrobius eam accipiunt. In tertriadecima parte, agitur de Gratiâ: ubi ostenditur quæ sint cauenda danti vel accipiendi beneficia: & de vindicatione. In quarradecima parte agitur de Misericordiâ, quæ subdiuiditur in septem capitula.
- Capitulum primum de ordine dicendorum de Misericordiâ, & de descriptionibus eiusdem.
- Capitulum secundum, de commendatione misericordiæ.
- Capitulum tertium, de his quæ possunt iuuare misericordiam.
- Capitulum quartum, de diuisionibus ad misericordiam pertinentibus: & de operibus misericordiæ per ordinem. Primò de specialibus: ubi tanguntur octo incitantia ad compatiendum Crucifixo pro nobis: deinde de corporalibus.
- Capitulum quintum, de quo sit elemosynâ faciendâ.
- Capitulum sextum, cui sit dandâ elemosynâ.
- Capitulum septimum, quomodo sit dandâ elemosynâ.
- ¶ In quinradecima parte agitur de his quæ omnibus debemus: ut est dilectio, veritas, & fides, & præcipue de Veritate, de qua primò ostenditur quid sit, prout est pars iustitiæ. Secundò tanguntur aliqua quæ ad amorem veritatis incitant. Tertiò destruitur

tur error illorum qui dicunt veritatem non esse iuramento firmandam. In sextadecima parte agitur de Fide, prout fides idem est quod fidelitas.

¶ Tractatus sextus tertiæ partis principalis vnū cōtinens capitulū, est de diuisione Virtutū cardinaliū, secundū Macrobiū.

Quarta pars principalis.

¶ Tractatus de donis diuiditur in duodecim partes. In prima parte agitur de ordine dicendorū de Donis: & quare vocentur Dona. In secunda agitur de commendatione donorum, & eorum numeri manifestatione. In tertia agitur de dono timoris, quæ subdividitur in quatuor capitula.

Capitulum primum de ordine dicendorum de dono timoris, & de præscriptionibus timoris.

Capitulum secundum de commendatione eiusdem.

Capitulum tertium, de speciebus timoris.

Cap. 4. de his quæ possunt incurere timorem, quæ sunt duodecim: & de viginti quæ sunt attendenda circa extremū iudicium, & de acerbitate, varietate, & infirmitate poenarum infernalium.

¶ In quarta parte agitur de dono Pietatis. In quinta parte agitur de dono Scientiæ. In sexta parte agitur de dono Fortitudinis, In septima parte agitur de dono Concilij. In octaua parte agitur de præminencia vitæ Contemplatiuæ respectu Actiuæ. In nona agitur de distinctione contēplationis à simplici consideratione & cogitatione: & de speciebus considerationis & contēplationis. Et primò ponuntur quæ dicit Bern. de hac materia in lib. de cōsideratione. Secūdo quæ dicit Richardus de sancto Victore in lib. de contēplatione. In decima parte agitur de duodecim quæ præparant hominem ad diuinorū contēplationem: & de octo gradibus secundum Bernardum, quibus viri contemplatiui ascendunt. Item, de septem gradibus secundum Augustinum, & de diuersis speciebus visionum. In vndecima parte agitur de dono intellectus. In duodecima, de dono Sapientiæ.

Quinta pars principalis.

¶ Tractatus de Beatitudinibus diuiditur in duodecim partes. In prima parte agitur de ordine dicendorum in isto tractatu, & de descriptione Beatitudinis. In secunda agitur de quinque quæ attendenda & admiranda sunt circa doctrinam illā, quæ est cōpendiū nouæ legis. In tertia parte, primò ostēditur quid sit paupertas spiritus. Secūdo, quare pauperes spiritu sint beati.

Terriò

Tertiò, quare regnum cœlorum sit eorum. Quartò, cui dono paupertas spiritus adapteretur.

¶ In quarta parte, agitur de Humilitate: quæ subdividitur in quinque capitula.

Capitulum primum, de ordine dicendorum de humilitate, & de eius descriptione.

Capitulum secundum, de commendatione humilitatis.

Capitulum tertium, de causis humilitatis.

Capitulum quartum, de signis humilitatis, & de his quæ valent ad humilitatem.

Capitulum quintum, de divisionibus ad humilitatem pertinentibus.

¶ In quinta parte, agitur, de Paupertate.

¶ In sexta parte, agitur de Mansuetudine, quæ primò describitur. Secundò, ostenditur quare Mites sint beati: vbi tanguntur sexdecim pertinentia ad commendationem mansuetudinis. Tertiò, quare mansueti possidebunt terram. Quartò, cui dono mansuetudo adapteretur.

¶ In septima parte, agitur de luctu, qui primò describitur. Secundò, species eius distinguuntur. Tertiò, ostenditur quare lugentes sint beati: vbi tangitur de his quæ ad commendationem luctus siue lachrymarum pertinent. Quartò, de impedimentis lachrymarum. Quintò, cui dono luctus adapteretur.

¶ In octava parte agitur de Esurie iustitiæ. In nona, de Misericordia. In decima, de Munditia cordis, quæ primò describitur: Secundò tangitur de his quæ eam efficiunt, vel custodiunt. Tertiò ostenduntur quinque causæ propter quas munditia maximè decet ministros ecclesiæ: vbi etiam tanguntur duodecim quæ faciunt ad commendationem munditiæ. Quartò agitur de partibus munditiæ. Quintò, quod donum ei adapteretur.

¶ In undecima parte agitur de Pace, quæ primò describitur. Secundò commendatur. Tertiò tanguntur duodecim quæ valent ad pacem habendam. Quartò agitur de his quæ paci aduersantur. Quintò ponuntur divisiones ad pacem pertinentes: Sextò ostenditur quid sit beatitudo illa quæ commendatur verbo illo, Beati pacifici. Septimò quare pacifici sint beati. Octauò quod donum ei adapteretur.

¶ In duodecima parte agitur de patientia persecutionum.

F I N I S.

REVE